

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. 'Ερωτ. 020156/1970

4/
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβρ. 1969 / Μάρτιος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομόπολις)... Μ.ε.χ.άρχη.
(παλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας... Τριυάλων
Νομοῦ... Τριυάλων.....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Ἀθανά-
ειος. Χριστάκης ἐπάγγελμα Διδάσκων..
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πύργος... Ναυοῦ... Τριυάλων
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 2... ἔτη....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Κωνσταντῖνος Γεωργίου..
Συρένας.....
ἡλικία... 72.... γραμματικαὶ γνώσεις... Δ' Δημοτικῆς..
Σχολίου..... τόπος καταγωγῆς... Μ.ε.χ.άρχη..
Ἐπαρχίας... Τριυάλων... Ναυοῦ... Τριυάλων..
β) Πατριάρχης... Γαλατίας... τοῦ Ἀπостоλλοῦ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ βοσκήν... κῆρυ... Μανέχα... Μεργιά..
Διὰ βοσκήν... Σωχασολίβαδο.....
Ἐπὶ τῇ περιοχῇ αὗται χωρίζονται ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
ματα ; ... ἐνηλλάσσοντο.....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ....
ἐν γαιοκτῆμονας : Βληθεῖνης... Σεμῆς.....
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
του ; ... Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν..
του καὶ τὴν διανέμει μετὰ ἀπὸ τὸν θάνατόν του..

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... Ἄ. ὁ. χ. ο. λ. οὔ. ν. τ. αἰ. εἰς ἀμφο-
τέρας ... γεωργίαν ... καὶ κτηνοτροφίαν .....
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... Ἄ. ὁ. χ. ο. λ. οὔ. ν. τ. αἰ. καὶ εἰς τὴν γεωργίαν.
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; .....
Ὁ. ἰ. καὶ τοῖς καὶ οὐ. χ. ω. ρ. ὀ. ὤ. .....
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημα-κατόροι κλπ.) ..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...
Κολλῆγοι ... κατωτέρω .....
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; εἰς εἶδος 2/3
καὶ εἰς χρήμα 1/3
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται, ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἄπο ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; .....
Ἀ. ἔ. ν. ἔ. χ. ρ. η. εἰς ὁ. ρ. ὀ. ὤ. ν. τ. αἰ. .....
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; .....
.....
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τύπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ..... Ἀ. ἔ. ν. ... αἰ. ὁ. ρ. η. εἰς ὁ. ρ. ὀ. ὤ. ν. τ. αἰ. .....
- β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πραγματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; .....
Ἀ. ἔ. ν. ... ἐπ. ἡ. χ. οἰ. κ. ο. ν. .....

δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; . . .

Μ.ε. Γωϊνήν. πόδρον καὶ φουτινήν. Σμέ...
μαύειν. ἔτε... μαλαμιάς μετὰ ἀπό κόν...
θεριεμάχ). καὶ δυ. ὀρχώματος.....

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας ; 1946.....

ἐ'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται : τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας ; ... 19.15 .....

1) Σιδηρούν άροτρον (τύποι αυτού, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).
Είς ποία κτήματα χρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος ;
Ποῖος κατασκεύαζε τὸ άροτρον τούτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐνίχeto ἢ προμή-
θειά αὐτοῦ ; . Τὸ σιδηρὸν άροτρον ἔκτο υαθ

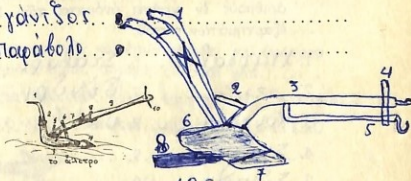
... να μην, μονόφτερο, έχρησιμωμένο και χρεώσιμο ποι-
είται ως υπήματα καὸς τῶν ἡ.προσφύγων του
ἐκείνου. ἐν τῶν. εἰδηφύγων τῶν ἡ.εἰδηφύγων.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ή φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄρότρου μὲ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. Χερσολαβή. 4. Στανρός. 7. ὕνι..... 10. στρώση

2. Συνδετήρας γάντζος.

3. Σταθάρη... 6 Παράβολο...

2) Τρακτέρ (από πότε είναι εν χρήσει;) .. 1950 ..

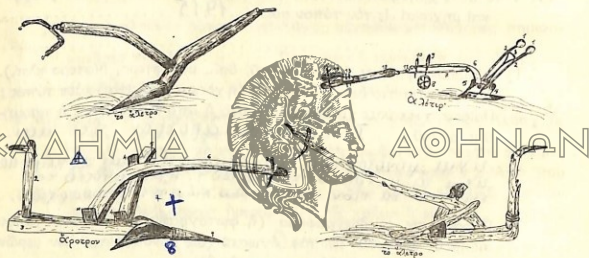
3) Μηχανή θερισμού ..... 1945 .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ...1925.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ...Πρακτικῶς τοῦ λαοῦ...
τιχνίται... γεωργοί.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <u>Χειρολαβὴ</u>	6. <u>Σταθάρη</u>	11. ....
2. ... <u>22</u>	7. <u>Ὀνόνδρι</u>	12. ....
3. <u>Κοντοῦρι</u>	8. <u>Ὀνόν</u>	13. ....
4. <u>Σελήνα</u>	9.	14. ....
5. <u>Σωάδη</u>	10.	15. ....

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τήν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. – Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρῆσιν ἐκάστου.

..Μι.δ.ς...ψ.ο.ρ.ε.ῆ.δ...δι.δ.λα...τὰ.ἔ.δ.η..τ.ῶν..
..χωραφιῶν.....
.....

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ..Το.ξο.υ.δ.ῆ.ς.....

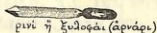
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατεσκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ; Ἦτο.ἐκ.ξύλου

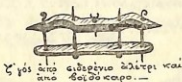

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.).....

Ἐχρησιμοποιοῦντο. τὰ. ἐξ. ἡς. ἐργαλεῖα. Τεμαίει,
πριόνι, σκεπάρνι, ξυλοφαῖ. καὶ. διαρῶελο

- 8) α) Διά τὸν ἄροτρον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. Ἐχρησιμοποιοῦντο... βόες, βοῦ βάλοι, ὄνοι, ἡμίονοι καὶ ὄνοι.
 β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; ὄ. ν. ο. ζῶα.
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; Ἦτο καὶ ὕναι ἀναγκαῖος. ὄ. ζυγός.

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτοῦ) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λουῖρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.).

- 1) ζυγός 4) ζεύλα
 2) κρίκος
 3) λαιμούρα

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερος τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας.

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ: λουῖρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). Π.ε.χ.ε.ται... ὡς τὸν... πόδιον... μου...

χάντζος... καὶ ὕναι συνέχεια τοῦ τρα-
 βηχτοῦ (ἀλυσίδες).

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου; Δὲν... γίνεται διὰ τὸν ἐξέτατο μὲν τὸν

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; Πιάνουν τὸ ζῶον (ἀλῆτρον) ἀπὸ τὰ καλὶδία καὶ τὰ φέροντα ἡλῶδια, γιὰ νὰ ἔλθῃ ἐμπρός στο ἄροτρον ἀφ' οὗ πρῶτα ετοιμασθῇ ἡ βουλή του. Πιρνοῦν τὸν λαμόν του γύρω λαμαργίαν, τὸ βαμαράνι, τὸ κορρί του καὶ μετὰ τὸ χαλινάρι εἰς τὴν κεφαλὴν του.

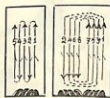

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακὰς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

ὀργώνεται με αὐλακίες.....

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

+

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὲς ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.) ;

.....

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἡ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

.....

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάγην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ;

.....

- 7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἴδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ....

.....

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... *ἐν... γεωμ. α. τ. ε. ρ. α.* .....

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ....

*Διὰ τὴν εἶτα. ἐγίνοντο ἐν ὀργωμ. εὐμειον. γίνονται
δύο ἐν τῷ καλοκαίρῳ καὶ ἐν τῇ ἐποχῇ ραυθῆσιν
ἀνάρεσμα... γύρισμα... Διὰ τὸ καλοκαίρῳ γίνονται
τρία ἢ καὶ τέσσαρα. Ἀντίρρημα - διβόλισμα - σταυ-
ρωμα... καὶ... τὸ γεωμ. α. τ. ε. ρ. α. ...*

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

*Γίνονται δύο ὀργώματα μετὰ τὴν
καρπύαν...*

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν...

Τρία ἔτη...

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; *Διὰ εἶτα. δύο ἐν τῷ καλοκαίρῳ καὶ
ἐν τῷ καλοκαίρῳ. Διὰ τὸν ἀραβόσιτον... γίνονται 3 ἢ 4.*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ... *Χρησιμοποιοῦνται...*

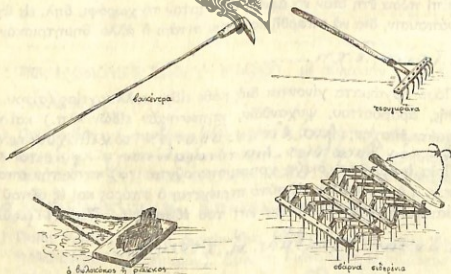
οὐκ... τ. ε. ρ. α. τ. ε. ρ. α. ...

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

τοῦ ἁγίου πν. βοοειστά. δοκιδονόστα.
ἐνλοκιδρον. κενεὶ βοοειστά ἐνλοκιδρον

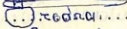
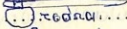
ή η βιόσφαιρα να... ~~η γεωλογία~~ η γεωλογία
→ εναρμόνιση

Γίνεται με την ερώτα: Τέτοιο

— 10 —

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) .....

1) Μὲ ... ...

2) Μὲ ... ...

καρπός

λυσγάρι

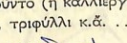
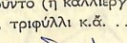

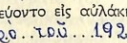
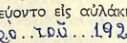
τσόλα

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
 Τὰ ... ...

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους.
 Τὰ ... ...

Τὰ ... ...

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... ...

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. ... ...

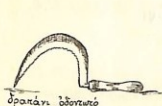
Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
Μ.έ. δρεπάνι. ὀδοντωτό. ?

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

Δ.έ.ν. εἶναι ἐν χρ.ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). Μ.έ. ἀόθ.σ.ε.

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

Ὁ σκελετὸς τῆς χειρολαβῆς ἦτο κατασκευασμένος ἀπὸ ξύλου.

5) Ποίος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... ἡ βιομηχανία .....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... θερίζωμεν. δια χειρὸ τοῦ ρεβιθίου καὶ τοῦ ρόβου .....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτήρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σικάλις κλπ. .... 63 10-15. εὐαρεστα .....

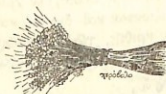
2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... καλὸ .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; .... οἱ ἴδιοι. θερίζεται καὶ τὰ κομμοδεοῦν. εἰ. χερόβολα καὶ μετὰ εἰ. δεμάτια .....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... οἱ χεριές. κομμοδεοῦνται. πολλὰ μαζί καὶ τὰ βτάχια εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτήν κατεύθυνσιν .....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. .... **Αγκαλίες** .....

γ. Οί θερισταί.

1) Ποιοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; 'Υπήρχον (ή υπάρχουν)
 θερισταί, οί όποιοι ήρχοντο ώς επαγγελματίαι δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποιον ; ... **Από το έδαφος**
δεν... οι ίδιοι κτλ... (άνδρες και γυναί-
κιν)... ως και έρχονται... θείονται...
Αν... έδωκεν... εδαφολογία... θείονται.

2) Πώς ήμείνοντο ούτοι με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 αποκοπήν (ξεκότης). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρήμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τας πληροφορίας και την σχετικήν
 εις τόν τόπον σας όνοματολογίαν).....
Μεροκάματο... ένεω... φαγητού (ξίψωμα).
αί... χούρα...

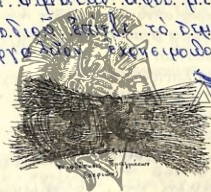
3) Οί άνδρες ή αί γυναίκες έφερόν τι εις τας χείρας προς προφύ-
 λαξιν, ιδίαι τής άριστεράς, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
 την έναρξιν τής εργασίας την πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις την μέσην του σώματος δια νά μή αισθάνωνται
 κόπωσιν (δηλ. νά μή πονή ή μέση των) ; .....
Δεν... έφερόν... εις... χείρας... αλμύρα
παραέβαλον... κιν... μέσην... του σώματος.
με... αλμύρα... (βέβαια... η... αλμύρα...)
βάρβα... κυτον...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεματίασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ἐγένετο τὸ δεματιῶν ἀπὸ τοὺς ψηλοτέρους.
στάχους. μὲ δύο χιρὸ βάλα. δύο διεκτεταται. καὶ
τὰ καὶ τὴν κίον. τῶν ἐκείνων. Ἰσοπέτοισαν...
καὶ τὴν τὸ δεματιῶν. καὶ. αἱ. νῆος. μετέφερον. τίς...
ἀγκαλιές. αἱ. τὸ δεματιῶν. καὶ. τὰ τὸ δεματιῶν.
ἐδύν. τὰ δεματιῶν. ἀφ' οὗ. μὲ. τὰ. ζῶνατο. τοῦ
δεξιῦ. ποδὶ. ἐκείνου. τὸ δεματιῶν. καὶ. ἀφ' οὗ. ἡ...
ὁδὸν. ἐργασίαν. ἐκτεταταί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΕΜΑΤΙΟΝ
ἀπὸ στάχους

- 3) Τὰ δεματία μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεματία συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Ἐκείνου. ἐκείνου. ὁ δεματιῶν. καὶ. ἀφ' οὗ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου.
καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου.
καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου.
καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου. καὶ. ἐκείνου.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; τὸ ἔτος 1965

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....
 φυτεύονται... τὸν... φεβρουάριον... - Μάρτιον
 ...μία... φορές... λόγω τοῦ... ψυχροῦ... υλικάτες

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄροτρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

Ἡ ἐξαγωγή τῶν χειμῶνων γίνεται μὲ τὸ εἶ-
 δυροῦν... ἄρετον... κατὰ αὐτοῦ.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνθίζεται παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν-
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Καλλιέργεια τοῦ
 χωράφι. τὸν... ἀνέχουσιν... ἐκείνου... τὸν... ἐπάρειν... ἐπὶ... ἀνέχεται.
 Τὸν... φῶνα... Μάλλον... τὸ... ἐκείνου... μὲ... τίς... μὲ... χρεώμενο
 εἰ... μὲ... τὸ... ἐκείνου... μὲ... ἡ... δύο... φορές... τὸ... ἐκείνου...
 εἰ... πατητὸ... καὶ... μὲ... τὸ... ἐκείνου... μὲ... ἡ... δύο... φορές... τὸ... ἐκείνου...
 τὸ... ἐκείνου... τὸ... ἐκείνου... τὸ... ἐκείνου... τὸ... ἐκείνου... τὸ... ἐκείνου...
 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.). ... Μὲ... ὑδ. σ. σ. α. ν. ....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐκρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) ἔχρησμε θαιούνη... τὰ κεραία...
 καὶ τὸ κεράσια... καὶ χροὶ τὸ δέντρο ἢ κάσσο
 ἢ τὸ μαρμάρι... καὶ εὐρεα... φουρὶ δὴ λυο.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς άλωνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

ἔσχυμιντρώνοντο... κατὰ... κάρρα εἰς τὸ χωρά-
 φι... καὶ μετεφέροντο... εἰς τὸ ἀλώνι.....

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τοποὺς λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σκωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως; .....

ἔλεγετο... δ. μανιό... καὶ τὰ δένδρια ἐταφιδιτοῦνη
 ὡς κλημὸς τὸ ἐνὰ πρὸς τὸ ἄλλο πρὸς τοὺς σταλὺς πρὸς
 τὰ μέρα... μ. δ. κτλ. μακρὴν... εἰς σταλὺς... ἀπὸ...
 ἔξω δάσος ἢ κεκλινὲς τοῦ εὐρείου διαστήματος ἀνιέρ...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλω-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ... Ὑπῆρχεν ἀλώνι..

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ... Τὸ ἀλώνι... κατασκευάζετο... εἰς τὴν...

μεγάλαν... ἀπὸ τοῦ χωριοῦ).....

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; .....

ἔδ.ν. ἕνα. ἔχει. ἑκατό. εἰς. ἑκατ. ἔτη. τοῦ.
ἀλῶνι. εἰς. ἑκατ. ἔτη. ἄλλω. δύο. μὲν. καὶ. ἑκατ. ἔτη.
καὶ. ἑκατ. ἔτη.

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ; ἤρκειν..
τὸν. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη.

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) .....

Χωματάλωνο. ἄλλω. ἑκατ. ἔτη. (ἑκατ. ἔτη)

καὶ. ἑκατ. ἔτη. .....

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνο: καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων)..... καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη.

.....

.....

.....

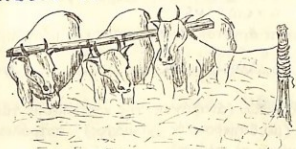
- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; .. Συνηθως. κα.

καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη.
καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη. καὶ. ἑκατ. ἔτη.

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἷονδήποτε ἄλλον.

Ἡ τοῦ ἀλόνισμου τῶν διματιῶν ἐρίντο. Περιφερειῶν αὐτῶν. ὡς τὰ μέγα. Ἡ ἔξω περιφερειῶν εὐρὰ οἰετοῦς. ὡς τὰ μέγα, ἀλλὰ οἱ στάχυς πρὸς τὸ ἔξω διὰ τὸ τοῖς βλίσκῃ οἱ ἄλλοι.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

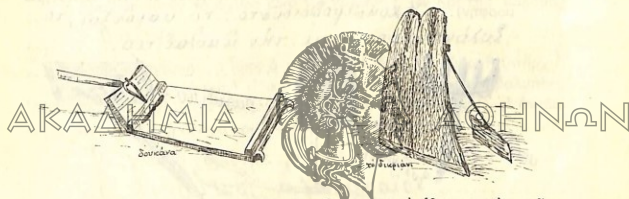
α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερειῶν ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νισμοῦ ἑξήκοντα στύλος, ὅσους δύο μέτρων (καλούμενος στειγερὸς, στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Ἡ τοῦ ἀλόνισμου τῶν διματιῶν ἐρίντο. Περιφερειῶν αὐτῶν. ὡς τὰ μέγα. Ἡ ἔξω περιφερειῶν εὐρὰ οἰετοῦς. ὡς τὰ μέγα, ἀλλὰ οἱ στάχυς πρὸς τὸ ἔξω διὰ τὸ τοῖς βλίσκῃ οἱ ἄλλοι.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειᾶς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειᾶς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....
 Αἰν. ἐρίνιτο.. ἀλώνισμος.. μ.ε. βόες.. διὰ τοῦ
 πεδίου τῆς.. καταβάτης..

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουλκάνα, δικριάνι, βολώσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ά.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυμένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; .....

Ἀπαντᾷ το. ἐν τῷ ἀλωναίῳ. ἀλωναίῳ. μ.ε. δ. ο. μ. α. ν. α. Κατασκευάζετο ἀπὸ ξύλου. βελανιδιάς. μ.ε. μ.ε. ἢ. δύο. ὠλόμεις. Εἶχε ἐκτὸς. πλάτος. ἀπὸ τριῶν. μ.ε. ἀπὸ τεσσάρων. ἐνδομύδιον. πλάτος. 2 μ. πλάτος. 60-100. δόντου. Ἠλωνίζοντο ὅλα τὰ δημητριακά. τὴν κατεσκευάσε πολλὰ καὶ ὁ τῶν δ. ο. μ. α. ν. α. τῶν ἐνδομυδίων.

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἄλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Σὴ μεσον. δὲν. γίνετα. ἀλωναμέ. π.ε. τριούταν.
 ἡ.δ.σ. μέσα. .... Ἡ.ε.κ.δ.ν. δ. ἀλωναμέ. τ.δ. γ.ῶ.μα
 ἡ. τ.δ. μεσημέρι. καί. διευόδετο. π.ρί.ν. τ.δ. ....
 ἡ.δ.ο.β.α.ἰ.λ.ω.μα .....

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιοεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν): ... ἔ.χ.ρ.ε.ι.ρ.ε.δ.ο.ι.ο.ῦ.σ.τ.ο. ... τ.ο. μ.α.ρ.ᾶ.δ.ο.ί., τ.δ. ...
 ξ.ο.λ.ᾶ.ε.τ.ι.α.ρ.ο. ... καί. τ.ὴν. δ.α.υ.δ.ί.τ.ε.α. ....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΧΕΙΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἄλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἄλωνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
 πους στάχυν ; .....

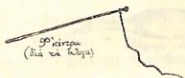
Ναι... ρ.ί.κ.ν.ι. ... π.ε. ... τ.δ. μ.α.ρ.ᾶ.δ.ο.ί.
 ἡ.δ.ο.ί. ... τ.δ. ... ἀ.μ.ᾶ.δ.ο.ι. ... ε.τ.ᾶ.χ.ε.ς. ....

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ της ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ....

Διὰ. τ.ὴν. ὁ.δ.ή.γ.η.σ.ιν. ... τ.ὴν. β.ῶ.ν. ... ἔ.χ.ε.ν.ι.μ.ο.δ.ο.ι.ᾶ.ν. ...
 τ.δ. ... μ.ᾶ.κ.ρ.ι. ... 80. ... 100. ... ἀ.ν.τ.ο.ῦ. ... μ.ι.κ.ρ.ῶ.τ.ε.ρ.α.ν. ...
 β.ο.υ.κ.έν.τ.ρ.α.ς. Διὰ. τ.ὸ. ἄ.λ.ω.γ.α. τ.ὸ. β.ο.ῦ.ρ.δ.α.λ.ο.
 αὐτὸ. λ.ω.ρ.ῖ.δ.α. σ.τ.ε.φ.ᾶ.ν. ... π.ε. ... κ.α.ρ.ο.λ.ο.γ.ή. ...

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἑνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἑνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ἐδίχετο.. ε.τρῶ.ε.μ.ο....
 ἔ.δ.ο.ο. ἡ.έ.σας.. ἔ.να... ε.τρῶ.ε.μ.ο.. ἡ.λωνί.φε.ο.

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
 ... Ἀ.α.μ.ν.ί .....

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωνιάτες), οἱ ὁποῖοι εἶχαν βοδινὰ ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν.....
 .. Ὁ... γεωργὸς... μὲ... τὰ ἰδικὰ... τοῦ... ζῶα... ἢ...
 .. οἱ... ἀ.ε.χ.ο.μ.ω.ι... ἀ.λων.α.ρ.αῖ.οι... ..

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).
 .. Τ.ο.λ.ύ... ἀ.α.α.α.α.α.ε.ρ.ο.ν... ἔ.χ.ρ.μ.ε.μ.ο.ῖ.α.ι... ἔ.τ.ο... ὁ...
 .. κ.ὠ.ῶ.α.ν.ο.ς... δι.α... τοῦ... ε.τ.ᾶ... χ.υ.ς.....

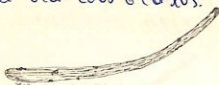
- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ; .....
 .. Ἐ.τ.ω.μ.ε.τῆ.ρ.α.ι... κ.α.τ.ε.σ.κ.ε.υ.ᾶ.ζ.ε.τ.ο... ἀ.ε.ῶ... ἔ.κ.ρ.ο.ῦ.δ.ᾶ.κ.α.ν.ο...
 .. μῆ.κ.ο.ς... 80... 100... π.ῶ.κ.ο.ς... 10... π.ῶ.κ.ο.ς.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)... Ἐχίνετα... εἰς τὴν αὐλήν... καὶ διὰ τὴν καμίν... εἰς εὐθεία, ρεβίθια. καὶ ἐν ἀνάγκην καὶ διὰ τοῦ σταχύος.

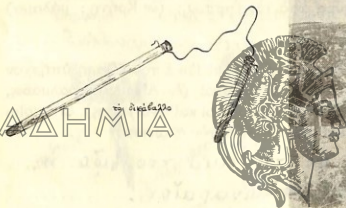

κόπανος στρογγυλός

ξύλο κημενέτο διὰ τὸ κοπάνημα μικρῶν σπορῶν δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; ... Ἐχίνετα... εἰς τὴν αὐλήν... καὶ διὰ τὴν καμίν... εἰς εὐθεία, ρεβίθια. καὶ ἐν ἀνάγκην καὶ διὰ τοῦ σταχύος.

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Ἰσχυροδεδυνκτο..ἐπὶ τοῦ ἐδάφους..καὶ..ἐκποδ-
νίζονται..ὑπορρέουσιν...μέχρι..30.σπύριον..στάχου.
Ἰσχυροδεδυνκτο..μόνον..ἐκ τὸν χωριεμένη τοῦ μαρμαῦ.

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; .....

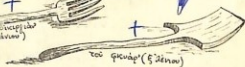
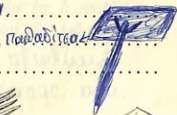
- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρήσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

..Παμνί..Ἐκπορῶντο..ἐπὶ τὸ μαρμαῖο..20.Συλό-
..επιπάρω..καὶ..τὴν..καταδίδεω.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

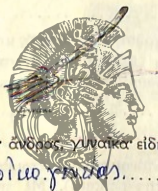
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἔῃχε. αὐτὴν. ἐδίμνησε. . . . .
 γιὰ. νὰ. δῇ. ὁ. θεὸς. . . . .
 νὰ. δειγνύῃ. . . . .
 νὰ. δειγνύῃ. . . . .

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο....

Με. καρφύλλοι. . . . .
 καὶ. τὸ. ἴχθυο. . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Τὸ. μ. ε. λ. . . . .
 οἶμο. γ. . . . .

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὁποῖα μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Σ. κ. . . . .
 (αὐτὸ. λ. χ. . . . .)
 Παρ. . . . .
 Διὰ. . . . .
 τῶν. . . . .

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

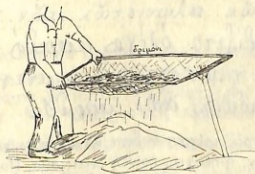
Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπογλῶγμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο ..... Δ. ἐν... ἐχλινετα... αἰ. τοῦ Ν... ἐξ. ετα-
... ἡμνον... τάωλον........
 .....
 .....
 .....

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;.....
Μ. ἐ... κοβώνινερα.....
 .....
 .....

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .. Ἐχίνετο... οὐδὲ χωρίσθη...
 μί... ἐρχαδύα... οὐδὲ... ἐλάνθη... δριμόνια... ὡς τὸ ἐν...
 αἰρον... εἶχε... διηλκ... οὐδὲ... ἐκδοιδεῖ... ὡς... διχάλια... ὡς...
 κορυφολι... ἐξ... τὰ... ἀλλο... λαβύ... οὐδὲ... σά... χύβια...
 ρον... ἀ... διηλαβύ... ὡς... κασινί... ἡ... δριμό... ἡ...
 αὐτοῦ... δέ... ἡ... ὡς... ὡς... τοῖς... ἡ...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
 Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ;
 Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
 κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
 (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς
 τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ; .. Ἐξοχιστίζετο... αἰρον...
 ἐξ... τὰ... μ... ὡς... ἀλλο... καὶ... μ... ἡρχίζετο...
 ὡς... μ... ὡς... ἀλλο... καὶ... μ... ἡρχίζετο...
 ὡς... μ... ὡς... ἀλλο... καὶ... μ... ἡρχίζετο...

- 8) Ἄλλοι ἐθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.)
 εἰς τὴν ἀποθήκην. .... Ἐχίνετο... ἡλάνθη... μ... δριμό...
 τὸ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
 αὐτοῦ... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
 ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...
 ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς... ὡς...

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως
 εἰς τὸ ἀλώνι π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια.
 Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἀλώνι ; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο
 ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ
 δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ...Τὸ ἄχυρον... ἀποδίδωμι...
 εἰς τὴν ἀχυρῶνα... μεταμετέμελλαν... μετὰ λαοματῶν
 αὐτοῦ... ἐκδοθεῖσιν... εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν
 ἢ κείρας

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

...Μετὰ τὸ ἀλώνισμα,.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

ὅχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν ; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναί, άπό ποιον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι εις κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λου-
λουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

.....
.....
.....
.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα
τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

.....
.....
.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....
.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Οἱ Σαμαριῶτες

Οἱ Σαμαριῶτες ἔαυραν
ᾧν ἐπὶ Σαμαρίνα.
μῶρ' Γιαννούλα μου
πᾶν ἐπὶ Σαμαρίνα
Γιαννουλίτσα μου.

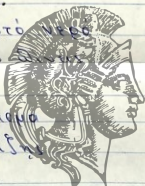
Ἄχ! καὶ εὖ Γιαννούλα μου ἔρμινες
ἐπὶν υἰάμω τῶν Τριυάλων
μῶρ' Γιαννούλα μου
ἐπὶν υἰάμω τῶν Τριυάλων
Γιαννουλίτσα μου.

Ὁ υἰάμωρ' ἔχει ξεστό νερό
καὶ εὖ υἰάμωρ' δὲν ἀνέχει
Γιαννουλίτσα μου.

Ὁ υἰάμωρ' ἔχει δέριμα
κευδάκια νά δερῶν
Γιαννουλίτσα μου.

Ὁ υἰάμωρ' ἔχει ευαλίερα
βαρδύμω νά ευαλίζη
Γιαννουλίτσα μου.

Ἄχ! καὶ ἡ μάνα σου
Γιαννούλα μου
εἰ καρτερεῖ παρῶρ'
χρὰ νά εἰ βάλλη
Γιαννουλίτσα μου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Μάνα μέ καμοθάντρεφες.

Μάνα μέ καμοθάντρεφες
καί μέ δωμες στόν κάρδο.
Έχω στόν κάρδο δέν βαστώ
νερό ζεστό δέν δίνω.

Έδω τρυχόνες δέν λαλοῦν
κι κοῦναι δέν τό λένε.
Τό λέν δύο-τρῆς Γρακιώτισσες
καί τρεῖς Γρακιωτοδοῦλες.

Πὸς ἔχω ἄντρα στήν ξενητιά
καί ἀντράδεφες στά ξένα.

Πές τους νά μή τούς καρτερῇ
νά μή τοὺς περικένῃ.

Τρία παρόλιν δούλες
καί τρία ἀράδα-σέρια
Γερίδα ἡ θάλασσα ἀσπία
τό κῶρα θαλληκῶρια.
καί τό μικρό ναυτοδουλο
τοῦ τρώνε ὅλα τὰ κῶρια

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ